

Křesťan a práce, z.s. Velehrad 2024

Richard Pospíšil

**Fenomén inflace a životní úroveň:
ve vývoji a v souvislostech**

Co víme skoro všichni?

- růst cen (všeobecné průměrné cenové hladiny),
- pokles kupní síly peněz (hodnoty peněz),
- růst ceny peněz (?),
- růst úrokových sazeb,
- růst nákladů,
- volatilita směnných kurzů.

Co vědí někteří: příčiny inflace?

- nabídkové šoky, černé labutě, válka, covid,
- nákladová (costs push inflation); poptávková (demand pull inflation),
- expanzivní měnová a expanzivní fiskální politika,
- příliš nízká nezaměstnanost.

Co neví téměř nikdo: náprava vysoké míry inflace?

Krátké poučení z historie

Zlatý standard – bránil hyperinflaci, metalická měna,

České království: Václav III., Jan Lucemburský „zlehčování mince“ (L.P. 1311, 1327),

Španělsko: první pol. 15. stol (David Hume),

Rakousko – státní bankrot 1811 (fiskální expanze; 1816),

Výmarská republika: 1921-1923 (37 mld. ze 132 mld. marek); J.M. Keynes:

Ekonomické důsledky míru (1919).

Zrušení zlatého standardu 16.8. 1971; Richard Nixon

Společný jmenovatel?

Peníze... Zboží...

Peníze... Zboží + služby... (Produkt)

Peníze =(?) Produktu...

Množství peněz = Množství produktu

Nabídka peněz = Nabídce produktu

per analogiam:

Poptávka po produktu = Poptávce po penězích

Rovnice rovnováhy, rovnice směny...

... kvantitativní teorie peněz

quantity theory of money:

"the oldest surviving theory in economics"

Mikuláš Koperník

(1517)

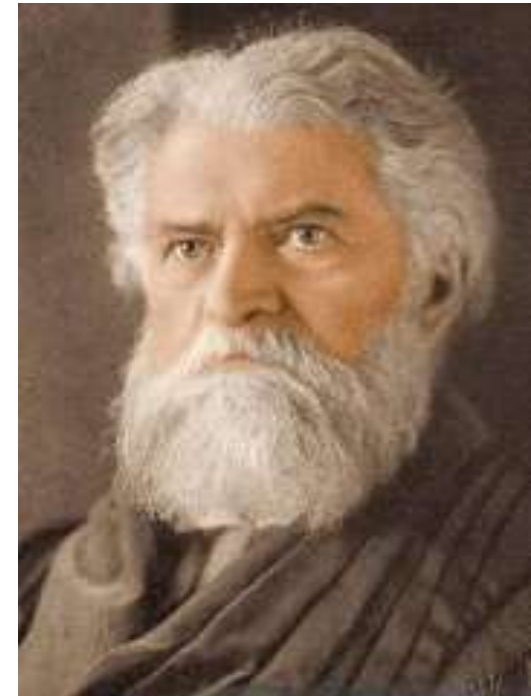
M. Azpilcueta

J. Bodin

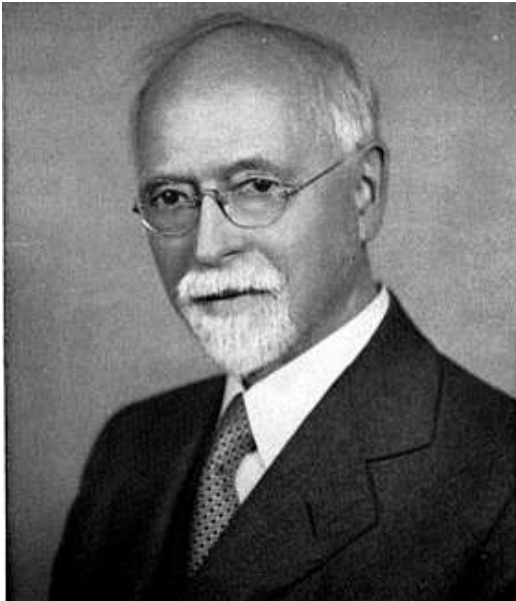
Simon Newcomb

(1885)

Irving Fisher

The purchasing power of money (1911)

$$M \times V = P \times Q$$

Peníze (Money) x Obrat (Velocity) = Cena (Price) x Množství (Quantity)

$M \times V > P \times Q$ (↑ P) inflace

Milton Friedman
(1912-2006); 1963 *Inflation is a...*

“Inflation is always and everywhere a monetary phenomenon”.

Inflation: Causes and consequences. In. *New York: Asia Publishing House.*

Shrnutí a poučení

- Peněžní nerovnováha je trvalá a časově a místně všudepřítomná,
- spolu s inflací se mění i jiné veličiny,
- tři hlavní příčiny: měnová politika; fiskální politika; ostatní vlivy,
- je teoreticky poměrně dobře probádaná,
- neustálé pokušení: úrokové sazby, fiskální expanze, sociální inženýrství,
- je doménou politiky centrální banky (ústava, zákony),
- nástroje centrální banky,
- těžiště odpovědi je v kvantitativní rovnováze.